

Strategisk analys av Tobii AB

Fakta om Tobii AB

Företaget Tobii grundades 2001 i Stockholm och har sedan dess etablerat sin närvaro världen över. Tobii utvecklar ledande eyetracking-teknologi för inbyggnad i konsumentelektronik och andra volymprodukter. År 2002 lanserades världens första kommersiellt användbara eyetracker Tobii ET-17. På senare tid har fokus även lagts på utveckling av VR. Alla tre grundarna är fortfarande kvar i företaget: Henrik Eskilsson som VD, John Elvesjö som vice VD och Mårten Skogö som forskningschef. Mårten är för övrigt även fd student på KTH. Tobii har 900 medarbetare fördelat på 13 kontor med huvudkontor i Stockholm samt filialer för utveckling i bland annat Mountain View (USA), Norge samt kontor för försäljning i Frankrike och Kina bland andra länder. Företaget har säljnärvaro i 65 länder.[1]

Affärsidéen går ut på att utveckla eyetracking för diverse användningsområden, däribland spel men även som hjälpmedel för funktionsnedsatta. Enligt Tobii har endast 1/10 med talsvårigheter tillgång till kommunikationshjälpmedel. Detta uppnås genom avancerad mjukvara och kameror.[1]

Enligt sajten iMotions består de ledande aktörerna inom eyetracking av:[3]

- 1, Tobii
- 2, SMI
- 3, Eyelink

Tobiis verksamhet bygger på självständiga operativa enheter. Dess affärsområden drivs av egna ledningsgrupper som omfattar alla kritiska verksamhetsfunktioner. Strategi och mål tas utifrån affärsområdesnivå. Verksamheten organiseras i mindre enheter vilket uppmuntrar till medbestämmande bland dess anställda.[1]

Tobiis affärsmodell - analys

Tobiis centrala värdeerbjudande grundar sig i att tillhandahålla kompletta helhetslösningar för eyetracking som kan användas av andra företag involverade i teknikindustrin. Både som en del av en slutgiltig produkt samt i produktutvecklingen. Något Tobii fokuserar på att förmedla är att de möjliggör för funktionsnedsatta att använda en dator för att kommunicera eller att utföra vardagliga sysslor.

Detta värde skapas genom att utveckla enheten/plattformen som möjliggör att kunderna kan åtnjuta sitt värde angående att styra en dator genom ögonrörelser. Företaget tar in värde genom att anställa ingenjörer och programmerare med hög teknisk expertis. Detta värde omvandlas sedan till den slutgiltiga produkten i form av mjukvara. Vidare tar företaget även in värde genom sina inköp av t.ex kameror och integrerade kretsar.

Ekonomisk analys av Tobii AB

Resultat

Tobii AB (koncernen) gjorde räkenskapsåret 2017 en förlust som före skatt uppgår till 219,6 MSEK. Efter skatt uppgår förlusten till 186,5 MSEK.

Förändring i eget kapital

När det gäller förändring i eget kapital för koncernen delges följande:

Ingående balans 2017: 1 215,1 MSEK
Utgående balans 2017: 1 058,6 MSEK

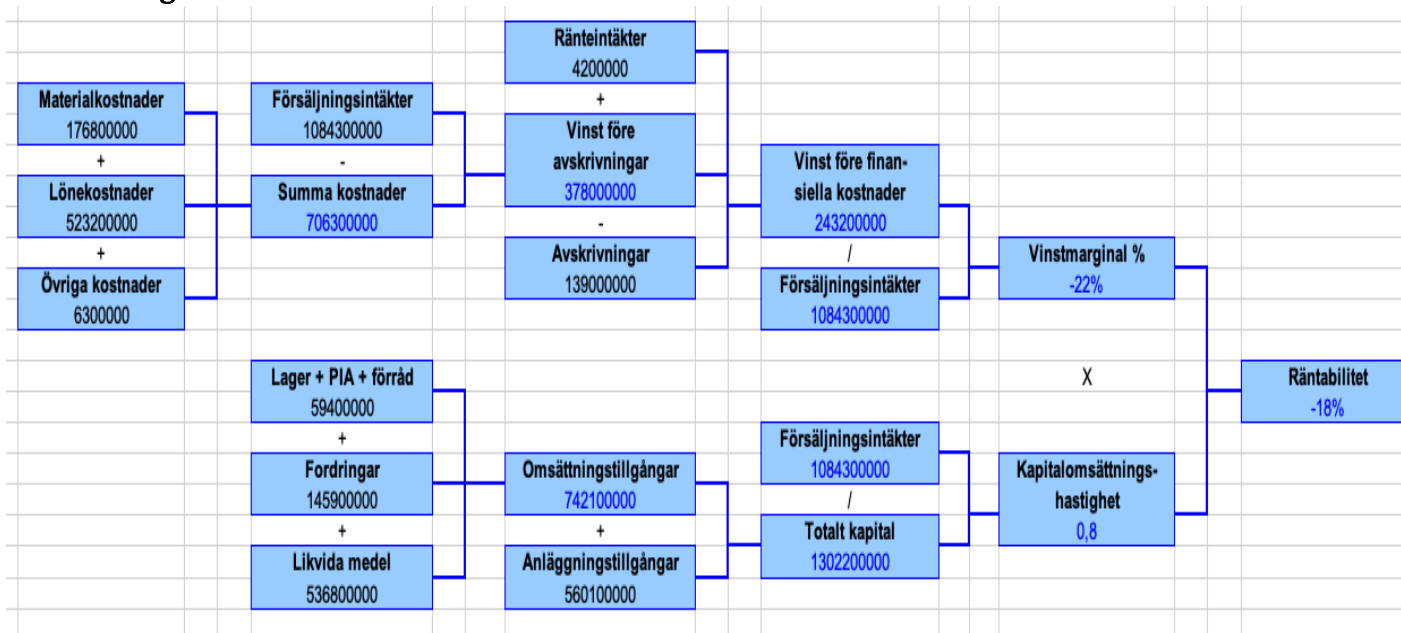
Förändring i eget kapital = $1\,215,1 - 1\,058,6 = -156,5$ MSEK

Med andra ord innebär detta att koncernens egna kapital **minskade** med 156,5 MSEK under 2017.

Beräkning av ekonomiska prestationsförhållande

SEK
Materialomkostnader = 176 800 000
Lönekostnader = 523 200 000
Övriga kostnader = 6 300 000
Försäljnings intäkter = 1 084 300 000
Ränteintäkter = 4 200 000
Avskrivningar = 139 000 000
Likvida medel = 536 800 000
Anläggningstillgångar = 560 100 000
Varulager = 59 400 000
Kundfodringar = 145 900 000

DuPont-diagram

Vinstmarginal = -22%

Räntabilitet på totalt kapital R_T = -18%

Kapitalomsättningshastighet = 0,8326

$$\text{Räntabilitet på eget kapital } R_E = \frac{\text{Resultat efter finansiella intäkter och kostnader} \cdot (1 - \text{skattesats})}{\text{Justerat eget kapital}}$$

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader = -219,6 MSEK

Skattesats = 22%

Justerat eget kapital = 1058,6 MSEK

$$R_E = \frac{-219,6 \cdot (1 - 0,22)}{1058,6} = -0,1618$$

R_E = -16,2%

Soliditet 1

$$\text{Soliditet 1} = \frac{\text{Justerat eget kapital}}{\text{Totalt kapital}}$$

Justerat eget kapital = 1058,6 MSEK

Totalt kapital = 1342,7 MSEK

$$\text{Soliditet 1} = \frac{1058,6}{1342,7} = 0,78841 = 78\%$$

Soliditet 2

Årsredovisningen för Tobii innehåller inga uppgifter om obeskattade reserver. Vi gör därför antagandet att Tobii inte har några obeskattade reserver. Därför beräknar vi ej soliditet 2.[1]

Kassalikviditet

$$\text{Kassalikviditet} = \frac{\text{Omsättningstillgångar} - \text{varulager} - \text{förskott till leverantörer}}{\text{Kortfristiga skulder}}$$

Omsättningstillgångar = 782,6 MSEK

Varulager = 59,4 MSEK

Förskott till leverantörer = 2,1 MSEK

Kortfristiga skulder = 250,9 MSEK

$$\text{Kassalikviditet} = \frac{782,6 - 59,4 - 2,1}{250,9} = 2,87405$$

Skuldsättningsgrad

$$\text{Skuldsättningsgrad} = \frac{\text{Skulder} + \text{obeskattade reserver} * \text{skattesats}}{\text{Justerat eget kapital}}$$

Skulder = 284,1 MSEK

Obeskattade reserver = 11,5 MSEK

Skattesats = 22%

Justerat eget kapital = 1058,6 MSEK

$$\text{Skuldsättningsgrad} = \frac{284,1 + 11,5 * 0,22}{1058,6} = 0,27076$$

En skuldsättningsgrad som är < 1 innebär att det egna kapitalet är större än bolagets skulder. Vilket är positivt.

Slutgiltig bedömning av företaget

Efter att ha studerat årsredovisningen för Tobii AB drar vi slutsatsen att det finns både positiva och negativa aspekter kring företaget i fråga. Det negativa rör den stora förlust som Tobii gjort under 2017. Samt kapitalomsättningshastigheten på 0,8 som är något låg. Vidare minskade det egna kapitalet med 156,5 MSEK till följd av förlusten. Räntabiliteten på både eget såväl som totalt kapital får anses undermåligt då båda värdena är negativa.

På den positiva sidan kan sägas att bruttoförsäljningen för koncernen som helhet uppgår till cirka 1 000 MSEK. Vidare uppgår forskning- och utvecklingskostnader (FoU) till 371 MSEK vilket visar på att företaget befinner sig i ett skede med stort fokus på utveckling för framtida vinster.

För att analysera de mer konkreta ekonomiska värdena kan följande sägas.

Soliditet 1 uppgår till 78% vilket är ytterst positivt och visar på god långsiktig betalningsförmåga. Företaget är i relativt liten grad beroende av externa finansörer. En soliditet på 100% innebär att företaget är finansierat enbart med eget kapital. Soliditeten för börsnoterade bolag sägs ligga omkring 30-50%. Med dessa argument som grund bör soliditeten för Tobii anses vara god.

Kassalikviditeten uppgår till 2,87 vilket även detta är positivt. Det visar att företaget befinner sig i en stabil position där de kan direkt kan betala av sina kortfristiga skulder.

Skuldsättningsgraden uppgår till 0,27 vilket är positivt och innebär att företagets egna kapital överstiger dess skulder. Det innebär att företaget är relativt tåligt under en eventuell lågkonjunktur.[2]

(Tobii uttrycker själva att de har som mål att nå självständig lönsamhet under 2020.)[1]

Med detta som underlag drar vi slutsatsen att det positiva väger upp det negativa. Tobii befinner sig i en intensiv tillväxtfas där stora resurser läggs på FoU. Värdena visar att företagets ekonomi är i relativt stabil form sett till rådande förhållanden. Vi ser Tobii som en aktör vars tillväxt och vinst har möjlighet att växa kraftigt de kommande åren. Vi bedömer Tobii som ett förhållandevis bra företag att arbeta på utifrån stabilitet, även om det finns avsevärt mer stabila och säkra arbetsgivare.

SWOT-Analys

Styrkor

Ur ett ekonomiskt perspektiv kan soliditet, kassalikviditet och skuldsättningsgrad ses som interna styrkor i företaget. Vidare anges i rapporten att Tobii är den aktör med absolut flest patent inom eytracking på marknaden, vilket är över dubbelt så många jämfört med teknikjättar som Google, Sony, Microsoft och Samsung. Vidare anser vi att Tobii är det enda företag inom eytracking som uttrycker ett särskilt fokus på att deras teknik ska hjälpa funktionshindrade, vilket får anses som ett övertag gentemot konkurrenterna. Företaget är även globaliserat med kontor och försäljning världen över.

Åtgärder för styrkor

- Fortsätta att upprätthålla god ekonomisk stabilitet.
- Fortsatt fokus på faktorer som särskiljer Tobii från konkurrenter på ett gynnsamt sätt.

Svagheter

Ur ett ekonomiskt perspektiv kan räntabiliteten ses som en svaghet i nuläget. Vidare är Tobii involverad i ett område med extremt hög förändringstakt där aktörer snabbt kan slås ut om de inte kan konkurrera med andra aktörer. Tobii är också beroende av ett fåtal viktiga kunder vilket minskar stabiliteten. Defekter i Tobii's egna produkter eller i de komponenter som Tobii levererar till integrationskunder kan leda till betydande garantikrav, kostsamma återkallningsprogram och sänkt förtroende för företaget och

dess produkter. Tobii är beroende av ett mindre antal externa leverantörer för inköp av komponenter och montering av produkter. Tobii är beroende av ett antal olika specialistkompetenser och nyckelpersoner som arbetar på företaget.

Åtgärder för svagheter

- Bevakning av marknadstrender och investeringar i utveckling av kärnteknologi och produkter inom alla tre affärsområden.
- Upprätthålla goda villkor och arbetsmiljö för de anställda.
- Expandera kundbasen till flera diversifierade avsättningsmarknader.

Hot

En förväntad lågkonjunktur kan belasta företaget negativt om försäljningen minskar och planen om lönsamhet år 2020 ej bibehålls. Vidare kan sägas att större teknikjättar som Google och Microsoft har större förhandlingskraft när det gäller att skaffa underleverantörer eller i förhandling med kunder. Uppkomst av helt nya banbrytande tekniker som Tobii ej har satsat på. Några av de kunder Tobii har förlitar sig på statliga medel för inköp. Tobii förlitar sig mycket på underleverantörer, ett stopp eller brytning av kontrakt får stora konsekvenser.

Åtgärder för Hot

- Samarbeta tätt med stora välrenommerade leverantörer, eftersträva parallella leverantörer, löpande prognoser och mätningar av åtgång för att anpassa lager och leveransförmåga. Genomföra granskningar av prioriterade leverantörer.
- Ta fram en handlingsplan i förväg som visar på tillvägagångssätt under en recession och uteblivet lönsamhetsmål.
- God relation med leverantör. Skaffa fler leverantörer.

Möjligheter

Eyetracking är en central del inom AI och speciellt VR samt AR. Tre områden som är bland de snabbast utvecklande. Eyetracking kan även bidra till att lösa stora tekniska utmaningar kring hantering av grafik och en mer korrekt 3D-rendering. För tillverkarna innebär detta stora fördelar vilket sätter Tobii i en gyllene position. Tobii beräknar att år 2021 kommer det säljas 40 miljoner enheter inom VR och 20 miljoner inom AR. Med sin breda patentportfölj har Tobii god möjlighet att utveckla nya produkter som andra aktörer ej kan.

Åtgärder för Möjligheter

- Fortsatt fokus på AI, VR och AR

- Fokus på samarbete med kommersiella företag som implementerar Tobii's produkter
- Utnyttja patent

Referenslista:

[1] *Tobii AB*, "Årsredovisning 2017", 2017, Tillgänglig på:
<https://www.tobii.com/siteassets/tobii-group/investor-relations/tobii-ab-arsredovisning-2017.pdf?v=1>, [Hämtad: 5 december 2018].

[2] M. Engwall, A. Jerbrant, B.Karlson, och Per Storm, Modern Industriell Ekonomi. Stockholm: Studentlitteratur, 2017.

[3] *iMotions*, "Top 12 Eye Tracking Hardware Companies (Ranked)", iMotions, 2017-01-10, <https://imotions.com/blog/top-eye-tracking-hardware-companies/> [Hämtad: 5 december 2018]
